

Statens fastighetsverk
Box 2263
103 16 Stockholm

Beslut

Datum 2015-02-16
Dnr 3.4.3-296-2015

Ändring av skyddsbestämmelser för det statliga byggnadsminnet Skeppsholmen och Kastellholmen, Skeppsholmen 1:1- 1:3 samt Flaggmannen 1, Stockholms stad och län

Rättelsebeslut

2015-11-09

Riksantikvarieämbetet beslutar med stöd av 26 § Förvaltningslagen att rätta felaktiga uppgifter om bilagor.

Till beslutet ska höra tre bilagor.

Jan Karlsson

Riksantikvarieämbetet beslutar med stöd av 6 § förordningen (2013:558) om statliga byggnadsminnen att följande skyddsbestämmelser ska gälla för Skeppsholmen och Kastellholmen. Skyddsföreskrifter i regeringens beslut om byggnadsminnesförklaring 1993-11-04 och 1997-02-20 upphör därmed att gälla.

Byggnadsminnet omfattar hela Skeppsholmen och Kastellholmen och därpå belägna byggnader och anläggningar enligt bifogade kartor (bilaga 1-3).

Kategori A (exteriör, stomme, plan och fast inredning)

10	Skeppsholmskyrkan, uppförd 1842
14	Arresten, uppförd 1867
16	Prästgården, uppförd 1739
20	Vattentornet, uppfört 1829
24	Intendenturförrådet, uppfört 1731
32	Sjökrigsskolan, uppförd 1879
33	Västra boställshuset, uppfört 1700
34	Östra boställshuset, uppfört 1700
100	Styckekranen, (uppförd 1647), återuppförd 1981-82 efter brand
129	Västra varvskansliet, uppfört 1745
130	Östra varvskansliet, uppfört 1864
204	Kastellet, uppfört 1848
211	Skridskopaviljongen, uppförd 1882

Kategori B (exteriör, stomme och plan)

12	Båtsmanskasernen, uppförd 1819
----	--------------------------------

Riksantikvarieämbetet
Storgatan 41
Box 5405
114 84 Stockholm
Tel 08-5191 8000
E-post registrator@raa.se
Hemsida www.raa.se
Org.nr 202100-1090
Plusgiro 599 94-4
Bankgiro 5052-3620

15	Exercishuset, uppfört 1853, inklusive utbyggnad för Moderna museet och Arkitekturmuseet 1998
18	Amiralitetshuset, uppfört 1650
19	Hantverkskasern, uppförd 1832
21	Sjökarteverket, uppfört 1872
22	Vattenståndsmätarhus, uppfört 1680
26	Kasern III, uppförd 1779 (undantag utbyggnad för KKH 1994-95)
36	Kallbadhusets paviljong, uppförd 1846
101	Råseglarhuset, uppfört 1659
114	Tyghuset, uppfört 1662
119	Norra fundamentet, uppfört 1755
120	Södra fundamentet, uppfört 1755
205	Kolskjulet, uppfört 1859

Kategori C (exteriör)

3	Högvakten, uppförd 1778
13	Ateljéhuset, uppfört 1893
23	Kompasskontrollhus, uppfört 1854
28	Kasernslöjden, troligen uppförd vid mitten av 1800-talet
29	Kasernbefälhavarens boställe, uppfört 1849
35	Badanstalten, uppförd 1729
37	Omformarstation, uppförd 1926
40	Uthus Kasern III, uppfört 1919
41	Uthus Västra boställshuset, uppfört 1875
42	Uthus Östra boställshuset, uppfört 1875
102	Mindepartementet, uppfört ca 1735
103	Torpeddepartementet, uppfört 1880
104	Torpedförråd, uppfört 1918
117	Kanonverkstaden, uppförd 1943
131	Byggnadsdepartementet, uppfört 1864
132	Sanitetsbyggnad, okänt byggnadsår
133	Spruthuset, uppfört 1926
134	Sjöreservens kasern, uppförd 1908
201	Hantverksbostället, uppfört 1736
202	Underofficersbostället, uppfört 1860
203	Flaggkonstapelbostället, uppfört 1770
206	Kruthus, uppfört 1913

207	Kruthus, uppfört 1849
208	Fosforförrådet, uppfört 1916
213	Uthus hantverksbostället, uppfört 1840
214	Uthus underofficersbostaden, uppfört 1880
216	Uthus, uppfört 1880

Kategori D (övriga byggnader och anläggningar som inte får förvanskas)

9	Uthus Amiralitetshuset, okänt byggnadsår
11	Marketenteriet, uppfört 1918
51	Svensksund-stenen, rest 1890
52	Vega-stenen, rest 1880
53	Kajsa Rultas pump, okänt byggnadsår
111	Oljeförråd, okänt byggnadsår
135	Beckborg, okänt byggnadsår
136	Årboden, uppförd 1865
137	Förråd, okänt byggnadsår
142	Klockstapeln, okänt byggnadsår
180	Skeppsholmsbron, uppförd 1861
182	Högvaktens skyddsrum (bergrum), uppfört i början av 1940-talet
184	Splitterskydd, okänt byggnadsår
	Värn, okända byggnadsår
	Murar
	Dykdalber

Skyddsbestämmelser:

1. Mark, träd, övrig vegetation och kajer som hör till byggnadsminnet ska vårdas och underhållas så att dess utseende och karaktär inte förvanskas. Byggnadsminnet får inte ytterligare bebyggas eller på annat sätt förändras.
2. Byggnader och anläggningar ska vårdas och underhållas så att de inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten ska utföras med material och metoder som är anpassade till byggnadernas och anläggningarnas egenart på ett sådant sätt att de kulturhistoriska värdena bevaras.
3. Byggnader i kategori A, B och C får inte rivas, flyttas, byggas om, byggas till eller på annat sätt förändras till sin exteriör.
4. I byggnader av kategori A och B får ingrepp inte göras i byggnadernas äldre stommar eller planlösningar. Styckekranens (hus 100) konstruktion

ska bevaras. I Exercishuset (hus 15) ska attrapper av kanonslupar under golvet i rum 3465 bevaras.

5. I byggnader av kategori A får ingrepp inte heller göras i äldre fast inredning. Även invändigt underhåll ska utföras med material och metoder som är anpassade till byggnadernas egenart och med sådan varsamhet att det kulturhistoriska värdet inte minskar. Dekorativt måleri eller annan ytutsmyckning är också skyddat.
6. Byggnader och anläggningar i kategori D får inte rivas eller förvanskas så att deras kulturhistoriska värden minskar.

Om det finns särskilda skäl får, enligt 7 § förordningen (2013:558) om statliga byggnadsminnen, byggnadsminnet ändras i strid mot skyddsbestämmelserna. Ansökan om tillstånd till sådan ändring lämnas på en särskild blankett till Riksantikvarieämbetet.

Kommentarer till skyddsföreskrifterna

Beroende på skyddsvärdet har de skyddade byggnaderna indelats i fyra kategorier enligt följande:

A. Skyddade byggnader med skyddsföreskrifter även för interiören

Till denna kategori har förts de byggnader vars värdefulla interiörer kan och ska hanteras med särskilt hög ambitionsnivå. Som fast inredning räknas väggpaneler, dörrar, fönster, dörr- och fönsteromfattningar, spismurar, kakelugnar, taklister och golv m.m. Med planlösning avses det sätt de olika utrymmena i en byggnad är fördelade och belägna i förhållandena till varandra samt rummets volym. Rum med dekorativa yttskikt i, till exempel Skeppsholmskyrkan (hus 10), Östra boställshuset (hus 34) och Skridskopaviljongen (hus 211), omfattas också av skydd.

B. Till exteriör, stomme och plan skyddade byggnader

Hit hör de byggnader som i större eller mindre omfattning har skyddsvärda interiöra delar bevarade i stomme och planlösning.

C. Till exteriör skyddade byggnader

Hit hör övriga byggnader, som saknar skyddsvärda interiörer, men vars exteriör har stort kulturhistoriskt värde och/eller att de har betydelse för helhetsmiljön.

D. Byggnader och andra anläggningar som inte får förvanskas

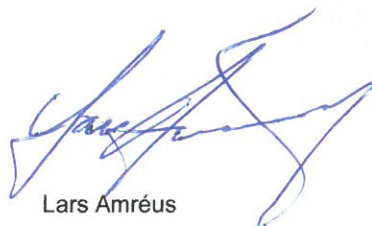
Hit hör de byggnader som enskilt inte har det största kulturhistoriska värdet men som har betydelse för helhetsmiljön, till exempel de enkla byggnader av trä som uppfördes för flottans och varvets olika behov. Hit räknas också monument, murar, berggrum och anläggningar som är av rent teknisk natur som till exempel Skeppsholmsbron.

Nybyggnadsår för byggnaderna har angivits med det äldsta kända året. I många fall har byggnader byggts om och ändrat utseende vid skilda tillfällen. Dessa årtal har utelämnats här. Likaså har namnen på byggnaderna ändrats under åren allt efter vilken funktion de haft. De namn som används här är de numera vedertagna.

Redogörelse för ärendet

Regeringen beslutade 1935, 1993 och 1997 att delar av Skeppsholmen och Kastellholmen skulle utgöra statligt byggnadsminne. Gällande skyddsföreskrifter (numera skyddsbestämmelser) fastställdes i det senare beslutet. I byggnadsminnet ingår inte hela den kulturhistoriskt värdefulla miljön och vissa byggnader har inte heller ett relevant skydd. Ett förslag till ändring av skyddsbestämmelserna remitterades 2011-08-15 till den förvaltande myndigheten Statens fastighetsverk som i svar 2011-09-07 och 2011-10-04 lämnat synpunkter på förslaget. Dessa synpunkter har inarbetats i föreliggande förslag.

Beslut i detta ärende har fattats av riksantikvarien Lars Amréus efter föredragning av handläggaren Jan Karlsson. Även överantikvarien Knut Weibull, avdelningschefen Qaisar Mahmood och t.f. enhetschefen Almir Cehajic har varit med om den slutliga handläggningen.

Lars Amréus

Jan Karlsson

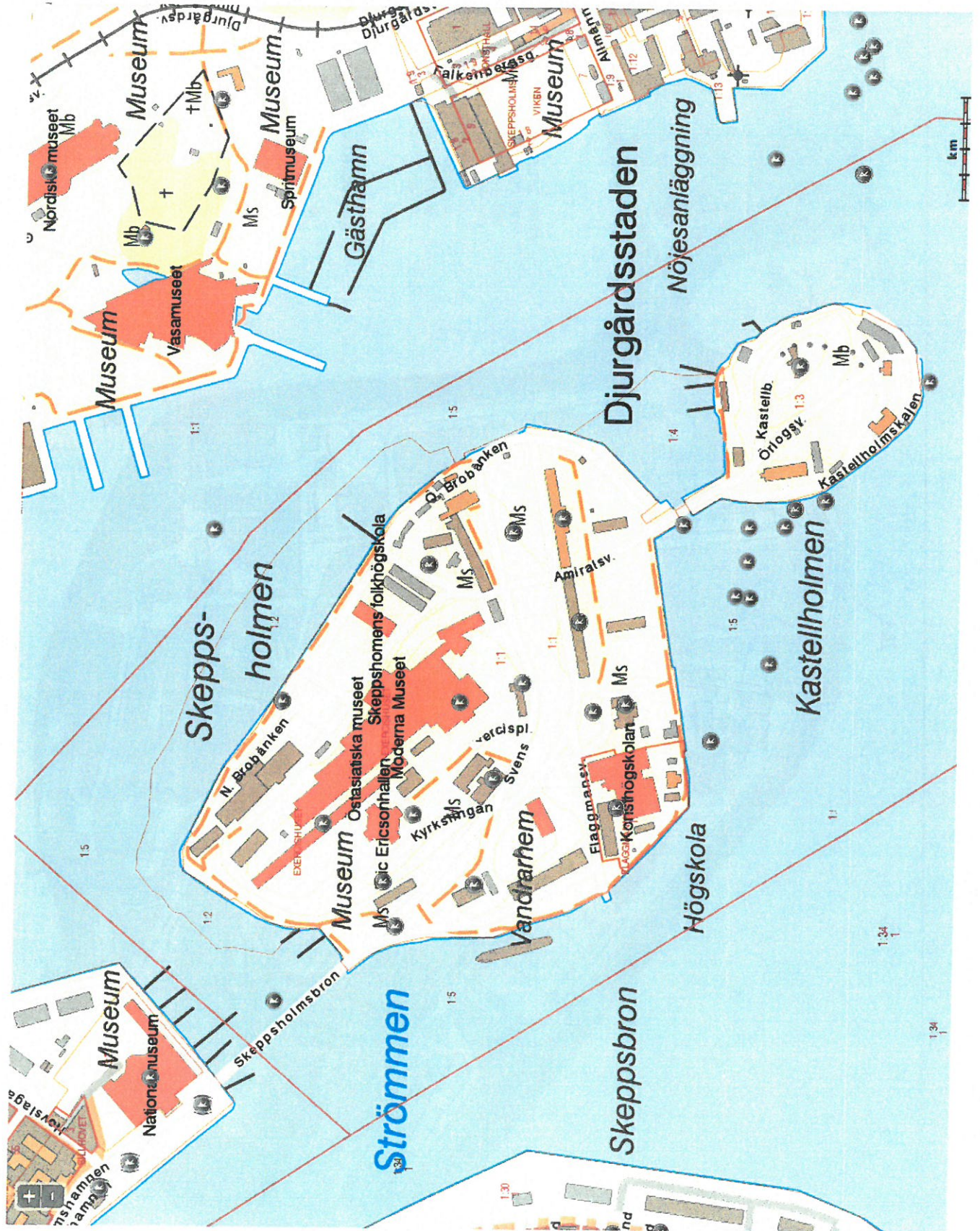
Kopia till:

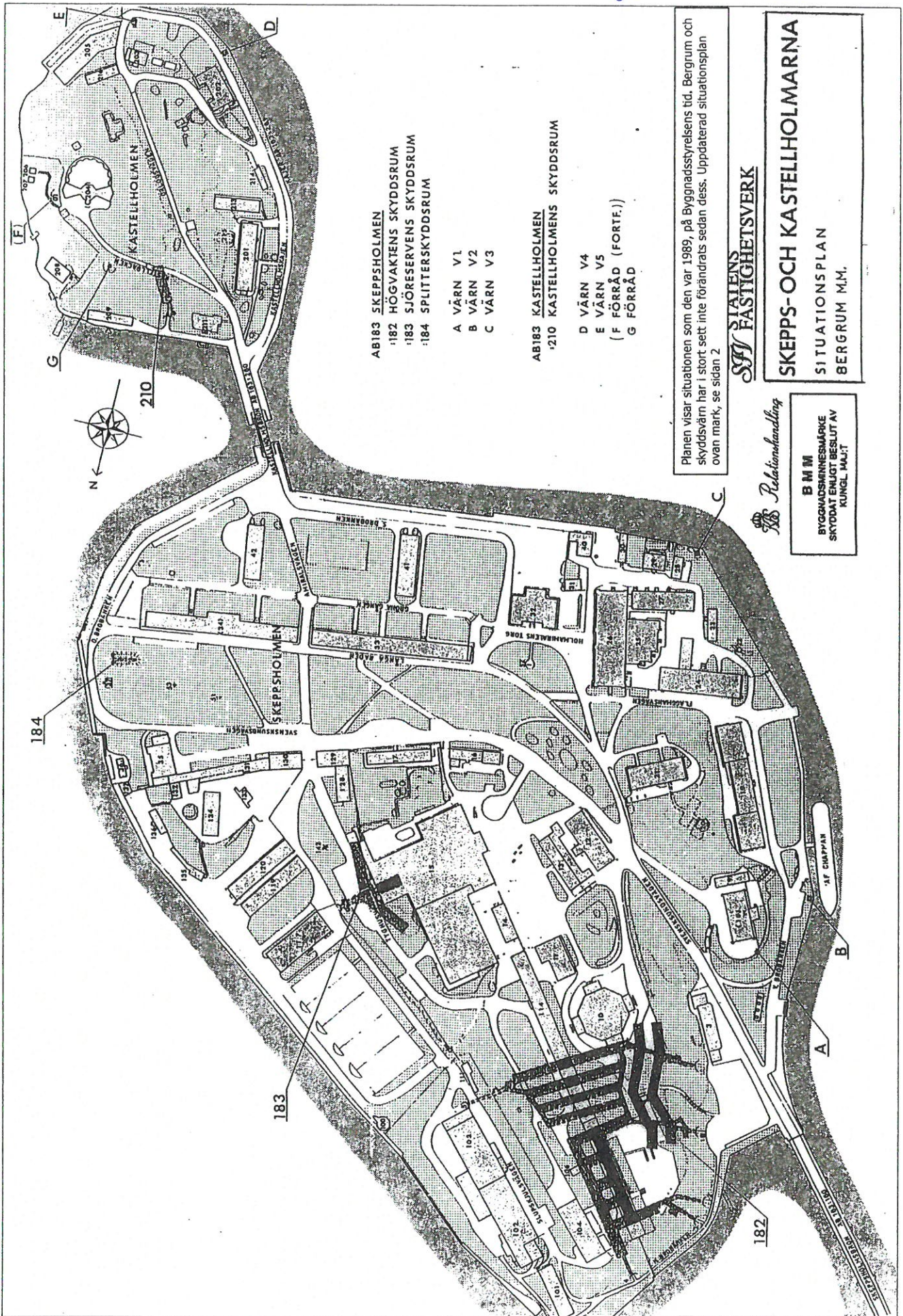
RAÄ/Bebyggelseregistret

Länsstyrelsen i Stockholms län

Stockholms stadsmuseum

BILAGA 1

- AB183 SKEPPSHOLMEN
- 182 HÖGVAKTENS SKYDDSRUM
- 183 SJÖRESERVENS SKYDDSRUM
- 184 SPLITTERSKYDDSRUM
- A VÄRN V1
- B VÄRN V2
- C VÄRN V3
- AB183 KASTELLHOLMEN
- 210 KASTELLHOLMENS SKYDDSRUM
- D VÄRN V4
- E VÄRN V5
- (F FÖRRÅD (FORTE.))
- G FÖRRÅD

Planen visar situationen som den var 1989, på Byggnadsstyrelsens tid. Bergrum och skyddsvärm har i stort sett inte förändrats sedan dess. Uppdaterad situationsplan ovan mark, se sidan 2

SIALENS FASTIGHETSVERK

SKEPPS- OCH KASTELLHOLMARNAS SITUATIONSPLAN BERGRUM M.M.

Relationshandling

B M M
BYGGNADSMINNESMÄRKE
SKYDDAT ENLIGT BESLUT AV
KUNGL. MAJ:ET

BILAGA 3.

SKEPPSHOLMEN

- 3 HÖGVAKTSBYGGNADEN
- 9 ANNEX
- 10 SKEPPSHOLMSKYRKAN
- 11 FD MARKETENTERI
- 12 KASERN II (KONSTHÖGSKOLAN)
- 13 ATELJEHUSET (FD SKJUTPAVILJONGEN)
- 14 ARREST
- 15 MODERNA MUSEET
- 16 PRÄSTGÅRDEN
- 18 AMIRALITESHUSET
- 19 FD HANTVERKSKASERNEN (VANDRARHEM)
- 20 VATTENTORN
- 21 FD SJÖKARTEVERKET
- 22 VATTENSTÅNDEMÄTARHUS
- 23 KOMPASSKONTROLLHUS, INSTRUMENTVERKSTAD
- 24 INTENDENTURFÖRRÅDET
- 26 KASERN III
- 28 FD KASERNSLÖJDEN
- 29 PERSONALBYGGNAD
- 31 FD SJÖVÄRNSKÅREN
- 32 KANSLIHUS (FD SJÖKRIGSSKOLAN)
- 33 V BOSTÄLLSHUSET
- 34 Ö BOSTÄLLSHUSET
- 35 BADANSTÄLT
- 36 BOSTADSHUS
- 37 OMFORMARSTATION
- 38 SOPHUS
- 40 UTHUS TILL KASERN III
- 41 UTHUS TILL V BOSTÄLLSHUSET
- 42 UTHUS TILL Ö BOSTÄLLSHUSET
- 51 MINNESSTENEN SVENSKSUND
- 52 VEGASTENEN
- 53 KAJSA RULTAS PUMP
- 100 STYCKEKRAN
- 101 RÅSEGLARHUSET
- 102 MINDEPARTEMENTET
- 103 TORPEDÖVERSYNSVERKSTAD OCH TORPEDFÖRRÅD
- 104 TORPEDFÖRRÅD
- 106 UTHUS
- 111 OLFJÖRRÅD

- 114 TYGHUSET, ÖSTASIATISKA MUSEET
- 117 VERKSTAD FÖR KONSTHÖGSKOLAN
- 119 N FUNDAMENTET
- 120 S FUNDAMENTET
- 129 ÄMBETSHUS BAO
- 130 ÄMBETSHUS COVS
- 131 BYGGNADSDEPARTEMENTET
- 132 SANITETSBYGGNAD (WC)
- 133 SPRUTBOD (FÖRRÅD)
- 134 SJÖRESERVENS KASERN
- 135 BECKBORG
- 136 ÅRBOD
- 137 FÖRRÅD
- 142 KLOCKSTAPEL
- 180 SKEPPSHOLMSBRON
- 181 KAJER, SKEPPSHOLMEN

KASTELLHOLMEN

- 201 BOSTÄLLSHUS
- 202 BOSTÄLLSHUS
- 203 BOSTÄLLSHUS
- 204 KASTELLET
- 205 PROVIANTFÖRRÅD
- 206 KRUTHUS
- 207 KRUTHUS
- 208 FOSFORFÖRRÅD
- 209 BÅT- OCH KANOTHUS
- 211 MUSIKSKOLAN
- 213 UTHUS TILL 201
- 214 TVÄTTSTUGA OCH UTHUS TILL 201
- 216 UTHUS TILL 202
- 280 KASTELLHOLMSBRON
- 281 KAJER, KASTELLHOLMEN

SKEPPSHOLMEN o KASTELLHOLMEN
SITUATIONSPLAN, ÖVERSIKT

FORMAT A3 SKALA 1:2000

AB183 juni 2010

AF CHAPMAN